

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ tryaśītitaṃaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ tryaśītitamah sargaḥ ॥

bharatasya vanayātrā śṛṅgavērapurē rātrivāsaśca

*tataḥ samutthitaḥ kalya -
māsthāya syandanōttamam |
prayayau bharataḥ śīghraṃ
rāmadarśanakāmyayā ॥ 2.83.1 ॥*

*agrataḥ prayayustasya
sarvē mantripurōhitāḥ |
adhiruhya hayairyuktān
rathān sūryarathōpamān ॥ 2.83.2 ॥*

*navanāgasahasrāṇi
kalpitāni yathāvidhi |
anvayurbharataṃ yānta -
mikṣvākukulanandanam ॥ 2.83.3 ॥*

*ṣaṣṭhī rathasahasrāṇi
dhanvinō vividhāyudhāḥ |
anvayurbharataṃ yāntaṃ
rājaputraṃ yaśasvinam ॥ 2.83.4 ॥*

śataṃ sahasrāṇyaśvānāṃ
 samārūḍhāni rāghavam |
 anvayurbharataṃ yāntaṃ
 rājaputraṃ yaśasvinam || 2.83.5 ||

kaikēyī ca sumitrā ca
 kausalyā ca yaśasvinī |
 rāmānayanasantuṣṭā
 yayuryānēna bhāsvatā || 2.83.6 ||

prayātāścāryasaṅghātā
 rāmaṃ draṣṭuṃ salakṣmaṇam |
 tasyaiva ca kathāścitrāḥ
 kurvāṇā hr̥ṣṭamānasāḥ || 2.83.7 ||

mēghaśyāmaṃ mahābāhuṃ
 sthirasattvaṃ dṛḍhavrataṃ |
 kadā drakṣyāmahē rāmaṃ
 jagataḥ śōkanāśanam || 2.83.8 ||

dṛṣṭa ēva hi naḥ śōka -
 mapanēṣyati rāghavaḥ |
 tamaḥ sarvasya lōkasya
 samudyanniva bhāskaraḥ || 2.83.9 ||

ityēvaṃ kathayantastē
 samprahr̥ṣṭāḥ kathāḥ śubhāḥ |
 pariṣvajānāścānyōnyamaṃ
 yayurnāgarikāstadā || 2.83.10 ||

yē ca tatrāparē sarvē
 sammatā yē ca naigamāḥ |
 rāmaṃ pratiyayurhr̥ṣṭāḥ
 sarvāḥ prakṛtayaḥ śubhāḥ || 2.83.11 ||

maṇikārāśca yē kēcit
 kumbhakārāśca śōbhanāḥ |
 sūtrakarmaviśēṣajñā
 yē ca śastrōpajīvinaḥ || 2.83.12 ||

māyūrakāḥ krākacikā
 vēdhakā rōcakāstathā |
 dantakārāḥ sudhākārā
 yē ca gandhōpajīvinaḥ || 2.83.13 ||

suvarṇakārāḥ prakhyātā -
 stathā kambalakārakāḥ |
 snāpakōṣṇōdakā vaidyā
 dhūpakāḥ śauṇḍikāstathā || 2.83.14 ||

rajakāstunnavāyāśca
 grāmaghōṣamahattarāḥ |
 śailūṣāśca saha strībhi -
 ryānti kaivartakāstathā || 2.83.15 ||

samāhitā vēdavidō
 brāhmaṇā vṛttasammatāḥ |
 gōrathairbharataṃ yānta -
 manujagmuḥ sahasraśaḥ || 2.83.16 ||

suvēśāḥ śuddhavasana -
 stāmrāmṛṣṭānulēpinaḥ |
 sarvē tē vividhairyānaiḥ
 śanairbharatamanvayuḥ || 2.83.17 ||

prahr̥ṣṭamuditā sēnā
 sānvayāt kaikayīsutam |
 bhr̥āturānayanē yātaṃ
 bharaṭaṃ bhr̥ātr̥vatsalam || 2.83.18 ||

tē gatvā dūramadhvānaṃ
 rathayānāśvakuñjaraiḥ |
 samāsēdustatō gaṅgāṃ
 śṛṅgavērapuraṃ prati || 2.83.19 ||

yatra rāmasakhā vīrō
 guhō jñātigaṇairvṛtaḥ |
 nivasatyapramādēna
 dēśaṃ taṃ paripālayan || 2.83.20 ||

upētya tīraṃ gaṅgāyā -
 ścakravākairalaṅkṛtam |
 vyavatiṣṭhata sā sēnā
 bharaṭasyānuyāyinī || 2.83.21 ||

nirīkṣyānutthitāṃ sēnāṃ
 tāṃ ca gaṅgāṃ śivōdakām |
 bharaṭaḥ sacivān sarvā -
 nabravīd vākyakōvidaḥ || 2.83.22 ||

nivēśayata mē sainya -
mabhiprāyēṇa sarvataḥ |
viśrāntāḥ pratarisyāmaḥ
śva imāḥ sāgaraṅgamām || 2.83.23 ||

dātum ca tāvadicchāmi
svargatasya mahīpatēḥ |
aurdhvadēhanimittārtha -
mavatīryōdakaḥ nadīm || 2.83.24 ||

tasyaivaḥ bruvatō'mātyā -
stathētyuktvā samāhitāḥ |
nyavēśayaḥstāḥśchandēna
svēna svēna pṛthak pṛthak || 2.83.25 ||

nivēśya gaṅgāmanu tāḥ mahānadīm
camūḥ vidhānaiḥ paribarhaśōbhinīm |
uvāsa rāmasya tadā mahātmanō
vicintamānō bharatō nivartanam || 2.83.26 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
ayōdhyākāṇḍē tryaśītitamaḥ sargaḥ ||